

Lausunto

20.05.2025

Asia: VN/8002/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 23 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuluttajaliitto ry (jäljempänä Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta antaa sosiaali- ja terveysministeriölle kirjallinen lausunto otsikkoasiasta. Kuluttajaliitto esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Asetusluonnoksessa esitetään muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua asetusta (asiakasmaksuasetus). Ehdotettu muutos liittyy terveydenhuoltolain 22 §:n muutokseen, jolla kavennettiin hyvinvointialueiden lakisääteistä velvollisuutta huolehtia ajokorttilain mukaisen todistuksen tai lausunnon antamisesta. Jatkossa hyvinvointialueet voisivat periä ko. todistuksista ja lausunnoista palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaavan maksun sen lisäksi, että ne voivat periä asiakkaalta enintään 28,20 euron suuruisen käyntimaksun. Vaikka hyvinvointialueet voivat edelleen ottaa hoitaakseen perusterveydenhuollossa ajokorttitarkastuksia ja antaa ajokorttilausuntoja, potilaan asema heikkenee, sillä näiden järjestämiseen ei hyvinvointialueilla ole velvollisuutta. Käytännössä potilaita ohjataan hakemaan terveydentilansa edellyttämä ajokorttitodistus yksityiseltä palveluntarjoajalta. Kuluttajaliitto on aiemmassa lausunnossaan vastustanut terveydenhuoltolain 22 §:n muutosta, jolla ajokorttilausunnot rajattiin pois julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuun piiristä.

Kuluttajaliitto huomauttaa, että perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon asiakasmaksuja on korotettu vuoden 2025 alusta merkittävällä tavalla. Kun nyt käsiteltävänä olevasta terveydenhuoltolain 22 §:n muutoksesta ja asiakasmaksuasetuksen 23 §:n muutoksesta aiheutuu edelleen lisäkuluja, nämä kulut valuvat potilaan itsensä maksettaviksi. Tästä kärsivät erityisesti vähävaraiset potilaat, joiden voi olla vaikea selviytyä välttämättömistä terveydenhuollon maksuista. Kuluttajaliitto on huolissaan suunnasta, johon viimeaikaisilla säädösmuutoksilla terveydenhuoltojärjestelmää ohjataan, erityisesti kun huomioidaan useiden muutosten yhteisvaikutukset asiakkaiden taloudelliseen asemaan sekä ajallinen konteksti.

Kuluttajaliitto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että muutoksen vaikutuksia on seurattava riittävällä tarkkuudella ja vaikutuksiin on reagoitava. Mikäli vaikuttaa siltä, että tarvittavia ajokorttilausuntoja ja -todistuksia jää hankkimatta puutteellisen maksukyvyn takia tai niiden hankkimisesta aiheutuu kuluttajalle kohtuuton taakka, sääntelyä on arvioitava herkästi uudelleen. Lopuksi Kuluttajaliitto haluaa korostaa, että olisi tärkeää saada terveydenhuollon tasasuuruiset asiakasmaksut asiakasmaksulain 11 §:n huojentamisveloitteen piiriin mahdollisimman nopeasti, mikä parantaisi vähävaraisten potilaiden taloudellista asemaa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Lumijärvi Julia
Kuluttajaliitto ry, Konsumentförbundet rf